

LATVIJAS NACIONĀLĀJĀ BIBLIOTĒKĀ (LNB) VISOS LAIKOS IR BIJIS LABS SOCIĀLAIS DIALOGS, ARĪ TAGAD, KOPŠ TĀ PĀRVĀKUSIES UZ JAUNĀJĀM MĀJĀM MŪKUSALAS IEĻĀ. ARĪ LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBA (LBAS) IR VEIDOJUSI TĀS SATURU - SEIT ĀTRĀDĪSIET VISAS LBAS IZDOTĀS GRĀMATAS PAR DARBA TIESĪBĀM, DARBA DROŠĪBU UN CITĀM DARBINIEKIEM SVARĪGĀM TĒMĀM.

INTERVIJU AR LNB ARODBIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJU INTU VIRBULI LASIET 2. LPP. ▶

ARODBIEDRĪBA – ARĪ GAISMAS PILĪ

Gaismas pils, mūsu lepnuma – jaunuzceltās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) darbinieki apmēram viena trešdaļa ir arodbiedrības biedri. Pagaidām tie ir 135 bibliotēkā strādājošie, kas apvienojušies arodbiedrībā, kas savukārt darbojas Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrību federācijas (LKDAF) sastāvā.

SANITA BIRKENFELDE

Pārvests viss grāmatu krājums no visām četrām ēkām, kurās līdz šim atradās bibliotēka. Janvārī daļa telpu būs nodota Latvijas prezidentūras ES Padomē pasākumu norisēm, kad, varētu teikt, visa Eiropa ciemosies LNB.

8.oktobrī, pateicoties LNB arodbiedrības priekšsēdētājas Intas Virbules atsaucībai, jaunajā ēkā notika arī LKDAF Padomes sēde, kad tika pārrunātas LKDAF aktualitātes – svarīgākie jautājumi, kurus nācies risināt, sadarbojoties gan ar LBAS, gan Kultūras un citām ministrijām, gan arī ar pašvaldībām.

LNB ARODBIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA INTA VIRBULE

(ATTĒLĀ): — Problēma, kas ir visā kultūras jomā – ir šis mazais finansējums. Es esmu vairākkārtīgi rosinājusi jautājumu par to, vai nevarētu darbiniekus apdrošināt, bet pagaidām tas nav izdevies.

Ja darbiniekiem ar darba devēju ir visnotaļ normālas attiecības, tad darbinieku vēlme stāties arodbiedrībā nav tik liela. Mani arodbiedrības priekšsēdētājas amatā ievēlēja 2010. gadā, tad biedru bija vairāk. Bet mūs ļoti skāra krīzes laiks, - bija reorganizācija un štatu samazināšana. Jaunie diemžēl pret arodbiedrību diezgan skeptiski attiecas, bet vēlāk „atduras” pret visai prozaiskām lietām – veselības problēmām, vai negludumiem attiecībās ar darba devēju, un tikai tad sāk uztraukties. Bet pamazām tas mainās – stājas mūsu arodbiedrībā arī gados jauni cilvēki, kas novērtē to, ko arodbiedrība var palīdzēt.

ARODBIEDRĪBAS ZIŅAS

Bibliotēkas iekšējā tīklā esam ieviešuši savu sadaļu - arodbiedrības ziņas. Tur regulāri publicējam informāciju, kā iestāties arodbiedrībā, īpašu uzaicinājumu iestāties – katru gadu vairākas reizes, veidlapas, ko

darām, ka mēs gaidām darbiniekus un ko mēs viņiem varam piedāvāt un palīdzēt. Mūsu vēstījums ir – jo mēs vairāk būsim, jo mums būs lielāka iespēja savas intereses aizstāvēt un savas vajadzības skaļāk izteikt.

Kopīguma mums vēl nav, jo sā-

iekšējās kārtības noteikumu izpildei. Piemēram, mūsu bibliotēkā nebija izstrādāti un ieviesti noteikumi par veselības obligāto pārbaudi un redzes pārbaudi. Iekšējās kārtības noteikumos tika paredzēts, cik procentuāli lielu summu darba devējs atvēl redzes korekcijas līdzekļu iegādes kompensācijai, un biedriem šajā ziņā atbalstu sniedz arī arodbiedrība. Iekšējās kārtības noteikumos nebija paredzēta arī kompensācija - atbalsts nelaimes gadījumos – vai nu darbinieka, vai pirmās pakāpes radnieka zaudēšanas gadījumā. Arī to kopīgi ieviesām.

REORGANIZĀCIJA

Reorganizācija sākās sen – jo bibliotēkas darbinieku uzdevumi gadu gaitā ir mainījušies, līdz ar to ir jomas, kurās mums nebija vajadzīgi darbinieki, tagad – ļoti, piemēram IT jomā. Saistībā ar jauno ēku reorganizācija skāra bijušo ēku tehnisko personālu – apkopējas un dežurantus, kur lielākā daļa darbinieku bija pensijas gados. Bet vienmēr informācija par arodbiedrības biedriem, ko vēlas atbrīvot, nonāk pirmām kārtām pie arodbiedrības. Mēs analizējam situāciju, runājam ar šo cilvēku. Ir bijuši gadījumi, kad, runājot ar administrāciju, esam atraduši risinājumu, ka šiem tehniskajiem darbiniekiem nav jāatvadās no bibliotēkas.

Mēs ļoti cenšamies atbalstīt mūsu arodbiedrības biedrus materiālajā ziņā, galvenokārt veselības uzlabošanas jomā. Mēs organizējam arodbiedrības biedriem ekskursijas - apvienojam savu profesionālo ziņkārību ar kaut ko jauku. Nupat bijām ekskursijā uz Latgali – Rēzekni, Daugavpili – Rotko centru, F. Trašuna muzeju. Regulāri apciemojam bibliotēkas – esam bijuši Ventspilī, Kuldīgā, organizējam lekcijas. Arodbiedrības biedriem šos pasākumus apmaksājam daļēji vai pilnībā no biedru naudām. Protams, nāk visi, ja vēlas, bet arodbiedrības biedriem tas ir daudz izdevīgāk. ♦

AR LNB DIREKTORU ANDRI VILKU (ATTĒLĀ NO KREISĀS) TIKĀS LBAS VADĪBA: PĒTERIS KRĪGERS, EGĪLS BALDŽENS UN LĪVIJA MARCINKĒVIČA

FOTO ARNIS RUGĀJS

• • • • •
var aizpildīt elektroniski, arī par materiālā pabalsta piešķiršanu. Mēs vienmēr pastāstam, ko mēs konkrēti

ku strādāt krīzes pilnbriedā, kad bija dažādi juridiski ierobežojumi, tad nolēmām pagaidīt. Tagad mēs pie tā strādājam, melnraksts mums ir uzrakstīts, ir bijušas konsultācijas ar LKDAF. Domāju, ka šogad kopīgumu novedīsim līdz tādai stadijai, lai varam iesaistīt otru pusi – administrāciju.

LNB arodbiedrība ļoti seko līdzi

VALSTS BUDŽETS NTSP

1.decembrī Ministru kabinetā notika Nacionālās Trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēde, kurā tikās valdības, LDDK un LBAS pārstāvji. Darba kārtībā bija ar vispārējā valdības budžeta plānu 2015.gadam saistīto jautājumu apspriešana.

Jau ir pieņemts lēmums no nākamā gada 1. janvāra palielināt minimālo algu no esošajiem 320 eiro uz 360 eiro. Savukārt no 2016. gada paredzēts ieviest diferencēto neapliekamo minimumu.

Vērtējot nākamā gada budžeta projektu, LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers pauda vilšanos, ka tas neatbilst solījumiem par ekonomisko izrāvienu: „Uz kopējā optimisma fona un solījumiem par dinamisku izaugsmi, mēs redzam, ka budžets neatbilst iepriekš solītajam. Nākamā gada budžets skaidri demonstrē, ka liela attīstība nav gaidāma un labi būs, ja izdosies izpildīt pat tos solījumus, kas iekļauti budžetā.”

LBAS priekšsēdētāja vietnieks Egīls Baldzēns norādīja: „Minimālās algas paaugstinājums uz 360 eiro pamazām izkustinās visu algas skalu. Protais, pareizāk būtu vienlaikus celt arī kvalificētāko darbinieku darba samaksu, kā arī paaugstināt ar IIN

neapliekamo minimumu. 2015.gadā par 1 % tiks samazināta IIN likme - no 24% uz 23%. Un rezerves celt minimālo algu un darba samaksu Latvijā, nezaudējot uzņēmumu konkurētspēju, ir lielas.”

P. Krīgers atgādināja, ka valdības sociālie partneri bija iesnieguši vairākus risinājumus budžeta ieņēmumu daļas palielināšanai, un neesot skaidrs, kāpēc tie nav ņemti vērā. Sociālie partneri arī bija piedāvājuši veikt nodokļu auditu, lai saprastu, par kādām pozīcijām tiek maksāts vairāk, par kādām mazāk. Ja tiktu

veikts šāds audits, nebūtu diskusiju par budžeta izdevumu daļu.

LBAS rosināja valdību:

- Lūgt Eiropas Komisijai atļauju daļu no 2015.gadā paredzētās aizdevuma atmaksas summas (1,2 miljardi eiro) atmaksāt vēlāk, bet 2015.gadā to izlietot finanšu krīzes radīto seku

NTSP SĒDĒ 1.DECEMBRĪ

FOTO S. BIRKENFELDE

novēršanai.

- Paredzēt 33 miljonu eiro pieaugumu, atceļot VSAOI griestus darba samaksai virs 4000 € mēnesī.
- Palielināt akcīzes nodokli lielā izmēra (2 l) alus pudelēm.
- Pastiprināt cīņu ar „ēnu” ekonomiku un kontrabandu (robežas stiprināšana, nelegālā nodarbinātība un „aploksņu” algas, krāpnieciskās

PVN shēmas).

- Veicināt nodokļu nomaksu, paredzot, ka uzņēmumiem, kuriem ir nodokļu parādi, kas nav sociāli atbildīgi (nespēj deklarēt vidējās algas apmēru vai arī tās apmēri ir mazāki par vidējo algu nozarē), tiek liegta iespēja piedalīties pašvaldību un

valsts izsludinātajos konkursos un iepirkumos.

- Paredzēt papildu finansējumu darba samaksai pedagogiem no 2015.gada 1.septembra LIZDA prasītajā apmērā, ievērojot jauno darba samaksas modeli.
- Veselības aprūpes izdevumiem 2015.gadā piešķirt 109 miljonus eiro, atbilstoši Veselības ministrijas pieprasījumam, kas 06.11.2014. ir saskaņots ar sociālajiem partneriem VANA sēdē.
- Pasažieru pārvadājumu dotācijas sabiedriskajam transportam piešķirt likumā paredzētajā apjomā.
- Lai mazinātu ēnu ekonomiku, no 2016.gada paredzēt nodokļu samazinājumu koplīgumos iekļautajām sociālajām garantijām darbiniekiem.
- Apsvērt diferencēta neapliekamā minimuma ieviešanu no 2015.gada 1.jūlija, mazinot iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzību u.c.

Skaidrojot izaugsmes prognozes, finanšu ministrs Jānis Reirs atgādināja, ka patlaban ir samērā trauksmais periods Krievijas aktivitāšu dēļ, un izaugsmes problēmas ir visā Eiropā. Savukārt daļa no priekšlikumiem par nodokļu

izmaiņām tiks iekļauta 2016.gada budžetā, un to izvērtēšana sāksies jau uzreiz jaunajā gadā. Arī Ministru prezidente Laimdota Straujuma uzsvēra, ka vienā gadā nav iespējams ieviest visus piedāvājumus, taču tie ir darba kārtībā. 📌

1.NOVEMBRĪ STĀJĀS SPĒKĀ JAUNAIS ARODBIEDRĪBU LIKUMS. DRĪZUMĀ LBAS IZDOS ARODBIEDRĪBU LIKUMA KOMENTĀRUS.

2.decembrī Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā izskatīja

Likumprojektu "Valsts dienesta likums" pirms pirmā lasījuma. Deputāti bija ļoti skeptiski un uzdeva daudz jautājumu par likuma mērķi, arī par LBAS norādītajiem diskriminācijas riskiem un attiecībām ar Darba likumu. Pēc sēdes LBAS pārstāvji uzteica komisijas vadītāja S. Dolgoplova profesionalitāti.

LBAS INFORMATĪVĀS DIENAS REĢIONOS

Šī gada rudenī LBAS organizēja Informatīvās dienas Latvijas reģionos – Ventspilī, Cēsis, Rēzeknē un Dobelē. Reģiona arodorganizāciju priekšsēdētāji, vietnieki un arodbiedrību aktīvs tikās ar LBAS vadības pārstāvjiem un speciālistiem.

SANITA BIRKENFELDE

Tikšanās notika ar Cienīga darba un trīspusējā dialoga fonda (Innovation Norway) projekta „Arodbiedrību kapacitātes stiprināšana trīspusējā dialogā” atbalstu.

Šajos pasākumos LBAS vadība akcentēja trīspusējā sociālā dialoga stiprināšanas nozīmi un to, ka reģionālais sociālais dialogs ir pamats dialoga attīstībai arī uzņēmuma līmenī. Arodbiedrību biedri visos reģionos atzina, ka šādas tikšanās ir ļoti svarīgas – tās palīdz kontaktēties dažādu arodbiedrību biedriem, dalīties pieredzē, arī motivēt kolēģus iestāties arodbiedrībā, un atgādina par koplīguma svarīgumu ikdienas darba dzīvē. LBAS speciālisti un vadība šajās Informatīvajās dienās sniedza padziļinātu informāciju par LBAS darbību tautsaimniecības un sociālo jautājumu risināšanā, kā arī vēstīja par aktualitātēm - izmaiņām Darba likumā un jauno Arodbiedrību likumu.

Reģionālā Informatīvā diena Vidzemē notika Cēsis 23.oktobrī, kad uz tikšanos bija ieradies kupls pulks Vidzemes arodbiedrību aktīvistu. „LBAS Vēstis” aicināja uz sarunu dažus no viņiem.

Vai, jūsuprāt, ir liela nozīme šādām Informatīvajām dienām?

Karmena Baumanē, Vidzemes slimnīcas arodorganizācijas priekšsēdētāja: — Šīs tiesības ir ļoti svarīgs pasākums, jo tad var piedalīties vairāk biedru tieši no attiecīgā reģiona.

Ja vērtējam saturu – kas darbā visvairāk noderēs?

K.Baumanē: - Darbā noteikti visvairāk noderēs informācija par grozījumiem Darba likumā un par Arodbiedrību likumu. Pareiza darba

REĢIONĀLAJĀ INFORMATĪVAJĀ

DIENĀ CĒSIS - LBAS ARODBIEDRĪBU KOORDINATORE VIDZEMĒ T. ANDERSONE (NO KREISĀS) UN AS "VALMIERAS PIENS" ARODORGANIZĀCIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA V. KALNIŅA

FOTO S. BIRKENFELDE

tiesību izpratne ir ļoti svarīga, kad ir jāiet uz sarunām ar darba devēju. Un koplīgums ir svarīgs. Šī gada beigās beidzas pašreizējais, tagad būs kaut kas jāpārstrādā, jāliek klāt vai jāņem ārā, kā nu varēs sarunāt.

Vilnis Zūkeris, AS „CATA” arodorganizācijas priekšsēdētājs: - Šī informācija ir ļoti noderīga, īpaši jaunās izmaiņas likumos. Tagad arī mums tiek atjaunots koplīgums, un paredzamas visādas izmaiņas.

Sarmīte Žigure, Cēsu profesionālās vidusskolas pārstāve: - Man ļoti patika LBAS jurista K. Rācenāja skaidrojumi. Būtu biežāk šādas tikšanās jāriko, jo uz Rīgu aizbraukt ir sarežģīti. Te var atbraukt ātrāk, un rodas kontakti ar citiem arodbiedrību cilvēkiem. Arī mums koplīgums ir jāaktualizē, un vienkārši izlasot grozījumus Darba likumā, tos nevar tā īsti uztvert, bet pēc šāda skaidrojuma uzreiz viss ir saprotams.

REĢIONĀLĀ INFORMATĪVĀ DIENA VIDZEMĒ NOTIKA CĒSIS 23.OKTOBRĪ, AS "CATA" KULTŪRAS NAMĀ

FOTO S. BIRKENFELDE

tas, ka tikai svilpītes papūš un piketē, neko nedod.

S. Žigure: - IZM vajadzētu vairāk ieklausīties tajā, ko saka profesionāļi.

K. Baumanē: - Mums ļoti vajadzētu labu nozares ministru. Un liekas, ka ne tikai mūsu slimnīcā, bet arī visur citur klibo komunikācija starp administrāciju un darbiniekiem, to ļoti vajadzētu uzlabot.

Lielās atsaučības dēļ arodbiedrību reģionālās tikšanās turpināsies arī nākamajā gadā. ♦

Vēsma Kalniņa, AS „Valmieras piens” arodorganizācijas priekšsēdētāja: — Ir liela atšķirība vai visu dienu darbs jākavē vai puse no dienas, tādēļ ir ļoti labi, ka LBAS brauc pie mums. Visvairāk patika, kā Kaspars Rācenājs skaidro – vienkāršā valodā it kā sarežģītas lietas, un viss ir saprotams. Janvārī beidzas iepriekšējā koplīguma termiņš, jāstrādā pie jauna. Biedru skaits kopumā nav mainījies, bet ar jaunajiem darbiniekiem runājam individuāli, jāveic liels skaidrošanas darbs.

Artūrs Eglītis, AS „Valmieras stikla šķiedra” arodorganizācijas pārstāvis:

- Arī uzskatu, ka Darba likuma skaidrojumi šodien bija visnoderīgākie, jo, izlasot likumu, ne vienmēr ir skaidrs, kā tas darbojas reālajā dzīvē. Mūsu arodbiedrībā stājas daudz jauniešu, arī viņiem ir svarīgi skaidrot šos jautājumus.

Kas ir tas, kas jūs šobrīd uztrauc visvairāk?

V. Kalniņa: - Mums uzņēmumā vispār iet smagi, mums ir citi īpašnieki un jūtam, ka ietekme no Austrumiem kļūst arvien lielāka. Mainās visa priekšniecība, vairs nav latvieši, bet iebrauc no Krievijas.

V. Zūkeris: - Vispār mums vajadzētu vairāk par streikiem domāt, jo

INDUSTRIĀLO NOZARU ARODBIEDRĪBĀ

Latvijas Industriālo nozaru arodbiedrībā (LIA) patlaban ir „karsts” laiks – vairāku uzņēmumu arodorganizācijās notiek atskaišu un pārvēlēšanu sarīkošanas. Citās – turpinās koplīgumu slēgšanas kampaņas. Tas ir nepārtraukts process visa gada garumā.

RITA PFEIFERE,
LIA PRIEKŠSĒDĒTĀJA

Vienā no lielākajiem uzņēmumiem AS „Valmieras stikla šķiedra” nupat notika arodbiedrības konference. Arodkomitejas priekšsēdētāja Mudīte Virza iepazīstināja konferencē dalībniekus

ku iekļaušanos darba procesā.

bām aizstāvēt savus biedrus, ja

ar arodbiedrības aktuālajiem darbiem uzņēmumā. Gan arodorganizācijas priekšsēdētāja, gan uzaicinātais „VSS” prezidents Andris Oskars Brutāns skaidroja uzņēmuma kopējo situāciju gan jaunu ražotņu iegādāšanās un atvēršanas jomā, kas ir tiešs rādītājs „VSS” stabilitātei, gan par gaidāmo darba efektivitātes mērījumu pielietošanu darba organizācijas uzlabošanā, par ko ļoti uztraucās darbinieki. Tika salīdzināts arī vidējais algu līmenis uzņēmumā, kas uzskatāmi parādīja, ka 2008., 2009.gads ir bijis kārtīgs jostu savilkšanas periods ne tikai sabiedriskajā sektorā, bet arī ražotājiem. Personāldaļas vadītāja informēja par duālo apmācību sistēmu, kas nodrošina jauno darbinieku ātrā-

LBAS PASĀKUMĀ "LABĀKĀ ARODORGANIZĀCIJA 2014" ILGGADĒJĀ AS "VSS" ARODORGANIZĀCIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA MUDIŅE VIRZA SAŅĒMA LBAS ATZINĪBAS RAKSTU PAR **PAR IZCILU DARBU SOCIĀLĀ DIALOGA UZTURĒŠANĀ UN MŪŽA IEGULDĪJUMU ARODBIEDRĪBU KUSTĪBAS STIPRINĀŠANĀ, KĀ ARĪ KOLĒĢU UN DRAUGU SIRSNĪGUS APSVEIKUMUS.**

FOTO I. FREIBORNE

LIA priekšsēdētāja Rita Pfeifere pateicās arodbiedrības biedriem un arodkomitejai, kas piedalījās visos atbalsta pasākumos, lai nepieļautu Darba likuma izmaiņas virsstundu apmaksas jomā un arodbiedrības iespēju mazināšanā attiecībā uz tiesi-

tie tiek atbrīvoti no darba. Kolektīvas aktivitātes un LBAS juristu profesionālisms uzskatāmi parādīja, ka arodbiedrība ir spēks, kas var pastāvēt par savām interesēm. R. Pfeifere izteica atzinību Mudītei Virzai par ilggadīgu, atbildīgu darbu uzņēmuma arodbiedrības biedru labā un konstruktīvu sadarbību ar LIA kā Valdes un Padomes locekli.

Par jauno AS „VSS” arodkomitejas priekšsēdētāju tika ievēlēta Agnese Avotiņa. Viņas darbs sākas ar darbu pie jauna koplīguma izstrādes, un tas nebūt nav viegls process.

Toties arodorganizācijā „Siltums” Līvānos veiksmīgi ir noslēgusies ne tikai pārvēlēšanu konference, atkārtoti par priekšsēdētāju ievēlot Romualdu Gasperoviču, bet parakstīts arī jauns koplīgums. Ir dzirdēts, ka, lai koplīgums būtu labs, ir jābūt tik vai tik lielam uzņēmumam, citādi nav vērts censties. Jā, iespējas dažādiem uzņēmumiem var būt dažādas, bet labs koplīgums šo iespēju robežās ir atkarīgs no arodkomitejas un tās priekšsēdētāja profesionalisma, kāds nepašaubāmi ir Romualdam Gasperovičam un, protams, no dar-

LIA ŠOGAD PAR LABĀKO ARODORGANIZĀCIJU ATZINA AS "OLAINFARM". ATTĒLĀ: (NO KREISĀS) AKTĪVĀKĀ JAUNIETE RITA CEPURĪTE, LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS PĒTERIS KRĪGERS, "OLAINFARM" ARODORGANIZĀCIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUDĪTE BĒRZIŅA UN LIA PRIEKŠSĒDĒTĀJA RITA PFEIFERE.

FOTO I. FREIBORNE

ba devēja vēlmes sadarbīties.

Vēlēšanu gads drīz noslēgsies ar konferenci arī uzņēmuma „Olainfarm” arodorganizācijā. Jau tagad šī kampaņa iet pilnā sparā. Notiek sapulces cehos un iecirkņos. Tiek apkopoti priekšlikumi koplīgumam un diskutēts par konferencē izskatāmajiem jautājumiem. Tāpat diskutē par iespējām celt darba algu un darba aizsardzības jautājumiem. Jau tagad jaunie biedri, ko LIA ir mācījusi vairākos etapos, ir aktīvi iekļāvušies arodbiedrības darbā un tiek virzīti darbam rūpnīcas arodkomitejā, sporta komitejā u.c. „Olainfarm” arodorganizācija ar priekšsēdētāju Rudīti Bērziņu šogad LIA pelnīti ir izvirzījusi LBAS balvai „Labākā arodorganizācija”. Labākais jaunais arodbiedrības biedrs arī nominēts no šīs arodorganizācijas, un tā ir Rita Cepurīte, kas no klusas jaunieta ir pārvērtusies par ieinteresētu, aktīvu citu arodbiedrības biedru izglītotāju.

Dzīve LIA neapstājas ne uz mirkli. Problēmas tiek risinātas nozarē, tiekoties arodkomiteju priekšsēdētājiem, speciālistiem, izbraucot uz uzņēmumiem, lai tiktos ar uzņēmumu vadību, un, ja tas ir nepieciešams, ar arodkomitejām un atsevišķiem biedriem.

Un tomēr - nāk klusais laiks Advente un Ziemassvētki, tāpēc gribu vēlēt visiem arodbiedrības biedriem iekšēju mieru, atrast laiku atpūtai un iespējas uzkrāt spēkus arvien jauniem izaicinājumiem! ♦

Sociālais dialogs - mehānisms nozares sakārtošanā

Latvijas Celtnieku arodbiedrība, sadarbībā ar Latvijas Būvnieku asociāciju un Norvēģijas Celtnieku arodbiedrību „Fellesforbundet”, jau otro gadu realizē projektu „Sociālais dialogs un cienīgs darbs Latvijas būvniecības nozarē”, kas balstīts uz cienīga darba pamatprincipu ieviešanas iespēju rašanu ar sociālā dialoga attīstības palīdzību.

LĪGA KOKMANE,
LCA PROJEKTA VADĪTĀJA

Decembrī tika organizēta projekta noslēguma konference, kurā tika apkopoti projekta sasniegtie mērķi. Attīstīts sociālais dialogs ir viens no priekšnoteikumiem cienīga darba ieviešanas iespējām Latvijas būvniecības nozarē. Projekta aktivitātes ietver semināru – diskusiju organizēšanu 10 Latvijas reģionos. Organizētie reģionālie semināri bija unikāli, jo to mērķauditorija bija darba devēji – uzņēmēji un būvnieki. Projekta ietvaros, reģionālo semināru – diskusiju laikā tika veikts arī pētījums par būtiskākajām problēmām būvniecības nozarē. Apkopojot aptaujas anketas, atklājās, ka būvnieki no mazajiem un vidējiem uzņēmumiem Latvijā, uzskata, ka var izdalīt četrus būtiskākos aspektus, kas negatīvi ietekmē būvniecības nozares uzņēmējdarbības un darba vides

attīstību un caurredzamību Latvijā.

Aptaujātie būvnieki atzina, ka vislielākā problēma ir vērtēšanas kritērijs - zemākā cena publiskajos iepirkumos, kas automātiski rada nekvalitatīvu un apšaubāmu piedāvājumu un konkurētspējas samazināšanu uzņēmēju vidū. Kā otra ļoti būtiska problēma nozarē tiek minēta ģenerāluzņēmēja atbildības trūkums, kas bieži vien noved pie apakšuzņēmēju bezgalīgas ķēdes, kas rada būvniecības vides nesakārtotību un necaurredzamību. Jucekli būvlaukumos rada arī nekvalificēts jeb mazkvalificēts darbspēks, kas negatīvi ietekmē būvniecības nozares konkurētspēju, vides sakārtošanu un darba ņēmēju labklājību. Kā atsevišķs priekšlikums nozares sakārtošanai tiek minēta izglītības kategoriju ieviešana profesionālajā izglītībā un darba dzīvē. Realizējot projekta aktivitātes, Latvijas Celtnieku arodbiedrība un Latvijas Būvnieku asociācija ir nonākušas pie vienošanās secinājuma, ka tikai apvienojot spēkus un sadarbojoties, ir iespējams sasniegt kopīgu mērķi – sakārtot būvniecības nozares iekšējo vidi, lai gan darba devējs, gan darba ņēmējs būtu apmierināts un dzīvotu cilvēka cienīgu dzīvi šeit pat Latvijā. ♦

JAUNIE BŪVNIKI DARBĪBĀ

Jauno būvnieku tīkls 2

Latvijas Celtnieku arodbiedrības jauniešu padome „Pilons”, nespēdama nosēdēt mierā, nolēma tikties ar būvniecību studējošajiem visā Latvijā.

MĀRTIŅŠ DUNSKIS, LCA
JAUNATNES DARBA KOORDINATORS

KUR PAR ŠO UN DAUDZ KO CITU VAR UZZINĀT VĒL?

WWW.LCA.LV
WWW.FACEBOOK.COM/
PILONS

Tādēļ mūsu ceļš veda no Rīgas uz Daugavpili, Liepāju, Zaļeniekiem un citām astoņām pilsētām. Šiem braucieniem pa Latviju tika dots arī vārds: „Jauno būvnieku tīkls”, kas kā jauniešu projekts tika veiksmīgi realizēts no 2013.gada augusta līdz 2014.gada aprīlim. Latvija izrādījās liela, un būvniecības nozarei ir daudz mācību iestāžu, kur realizē būvniecības izglītības programmas, nācās braukt vēl, un tā radās otrs projekts „Jauno būvnieku tīkls 2”. Projektu laikā ne tikai apceļojām 12 dažādas pilsētas, bet arī iepazīnām 12 dažādas nozares profesijas, un ar visiem runājām par 1 tēmu: būvniecības prestižs. Strādājām darba grupās, diskutējām par jautājumiem, kas palīdzēja saprast: kādēļ uzrunātie 200 jaunieši ir izvēlējušies konkrēto profesiju un nozari, ko viņi ieteiktu tiem,

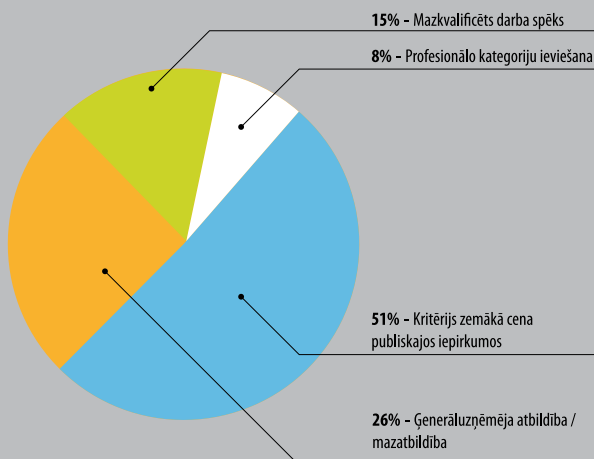
kas vēl svārstās profesijas izvēlē, un kā celt nozares prestižu sabiedrības acīs.

Pēc profesionālo izglītības iestāžu apmeklējuma darba grupu teoriju pārnesām uz taustāmu rezultātu. Divu nometņu ietvaros izveidojām video īsfilmiņas būvniecības prestiža celšanai: 2 nozares reklāmas un 6 intervijas, kuras var noskatīties ierakstot pārlūkprogrammā YOUTUBE/PILONS. Nometnēs no jauniešiem ne tikai iedvesmojāmies jaunām idejām, bet arī sniedzām atbalstu viņiem, savedot kopā ar Valsts darba inspekcijas, SIA „Knauf” un Latvijas Būvnieku asociācijas pārstāvjiem, lai iepazītos tuvāk, uzzinātu ko jaunu un dibinātu kontaktus nākotnei. ♦

Programma
Jaunatne
darbībā

Ja Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras mājaslapā un publikācijā norādīta saite uz citu iestāžu vai privātpersonu mājaslapām, kontiem vai vietnēm, par attiecīgajos informācijas resursos ievietoto informāciju Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra neatbild.

PROBLĒMAS BŪVNICĪBAS NOZARĒ

DISKUTĒ ARODBIEDRĪBU JAUNIEŠI

Pēc Zviedrijas studentu arodbiedrības SACO aicinājuma LBAS Jauniešu padomes pārstāvji piedalījās diskusijā „Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbības iespējas migrācijas jautājumos” Tallinā, Igaunijā.

IEVA FREIBORNE, LBAS
ARODBIEDRĪBU DARBA
KOORDINATORE

Sanāksmē piedalījās Zviedrijas, Norvēģijas, Somijas, Dānijas, Lietuvas un Igaunijas arodbiedrību jaunieši un studentu apvienību pārstāvji. No Latvijas piedalījās LBAS Jauniešu padomes pārstāvji - I.Freiborne (LBAS), M. Dunsks (LCA), P. Kaļva (LIZDA).

Diskusiju atklāja Zviedrijas Studentu arodbiedrības SACO pārstāvis. Arodbiedrību padomes aktīvistu pašreiz strādā pie šobrīd studējošo un arī studijas pabeigušo jauniešu problēmu risināšanas, piemēram, bezdarbs, prakses vietas utt. Šāda studentu arodbiedrība ir arī Dānijā.

Norvēģijas arodbiedrību pārstāvis prezentēja statistikas datus par situāciju Norvēģijas darba tirgū. Norvēģijā migrācija strauji palielinājas 2004. gadā. Kopējais bezdarbs patlaban ir virs 4%, jauniešu bezdarbs - ap 10%. Lielākā problēma, kuru pašreiz risina arodbiedrības

sociālā dialoga ietvaros, ir Darba likums. Arodbiedrības uzskata, ka likums ir novecojis un ir nepieciešamas izmaiņas. Tās uzskata, ka ir jāizstrādā jauna virzība koplīgumiem, jo tie pašreiz aptver visus strādājošos, tajā skaitā, ne-arodbiedrības biedrus.

Somijas arodbiedrību pārstāvji sarunā atzīmēja, ka migrācija valstī

DISKUSIJĀ „ZIEMEĻVALSTU UN BALTIJAS VALSTU SADARBĪBAS IESPĒJAS MIGRĀCIJAS JAUTĀJUMOS” TALLINĀ PIEDALĪJĀS ZVIEDRIJAS, NORVĒGIJAS, SOMIJAS, DĀNIJAS, LIETUVAS, LATVIJAS UN IGAUNIJAS ARODBIEDRĪBU JAUNIEŠI

FOTO I. FREIBORNE

notiek jau kopš 1999. gada. Vairāk izteiktas bažas ir par to, ka notiek „smadzeņu aizplūšana”.

Baltijas arodbiedrību pārstāvji diskusijā stāstīja par situāciju reģionā. Statistikas rādītāji gan kopējā bezdarbā, gan jauniešu bezdarbā ir visai līdzīgi. Aptuveni 11% ir bezdarbs katrā valstī un līdz 27% ir jauniešu bezdarbs. Ir ļoti izteikta Baltijas darbinieku emigrācija.

Diskusijā nonācām pie secinājumiem, ka lielākā problēma ir ar uzņēmumiem, kuri Zviedrijā, Norvēģijā u.c. izmanto darbiniekus no citām valstīm: tiek slēgti terminētie darba līgumi, maksa par paveikto darbu ir zemāka nekā valstu iedzīvo-

Arodbiedrību vadītāji tiekas Tallinā

19.novembrī, arodbiedrību vadītāji no Baltijas jūras reģiona valstīm tikās Tallinā. Galvenie jautājumi Baltijas jūras arodbiedrību tīkla (BASTUN) augsta līmeņa sanāksmē skāra arodbiedrību ieguldījumu reģionu ekonomiskajā attīstībā un arodbiedrību kustības paplašināšanos Baltijas jūras reģionā.

LIENE LIEKNA,
LBAS PROJEKTU VADĪTĀJA

Atklāšanas uzrunu sanāksmē teica Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess.

Sanāksmē arodbiedrību lideri apsprieda pēc-krīzes brīvā darbaspēka kustību: ekonomikas iespēju „spožumu un postu” arodbiedrībām.

No arodbiedrību viedokļa, Eiropas un Igaunijas ekonomika un darba tirgus situācija neuzlabojas pietiekami ātri. „Izkļūt no zemākā punkta nav viegli, īpaši laikā, kad strādājošo cerības uz algu pieaugumu ir palielinājušas. No otras puses, jebkurš algu palielinājums ir nepieciešams, lai būtu droši, ka iztūresim jebkādu nākotnes krīzi,” savā uzrunā sanāksmes atklāšanā teica Igaunijas arodbiedrību konfederācijas EAKL prezidents Pēps Pētersons. Cits būtisks jautājums debatēs izskanēja par organizēšanos un arodbiedrību kustības turpmāko attīstību. Pieredzes apmaiņa un labā prakse šajā jomā ir ļoti svarīga. „Mums jāizceļ paši veiksmīgākie modernas organizēšanās un rekrutēšanas piemēri no Skandināvu un Baltijas valstīm”, sacīja Ziemeļvalstu arodbiedrību padomes (NFS) ģenerālsekretārs Magnuss Gislers.

BASTUN augsta līmeņa konferenci organizēja Ziemeļvalstu arodbiedrību padomes (NFS) sekretariāts un BASTUN Igaunijas presi-

tājiem. Notiek sociālais dempings, kuru, savstarpēji sadarbojoties, būtu arodbiedrībām jārisina.

Kā labās prakses piemēru sadarbībai ar Norvēģijas arodbiedrību minēja Latvijas Celtnieku arodbiedrības (LCA) pārstāvis M. Dunsks. Abu valstu celtniecības nozaru arod-

dentūra, kura norisinās no 2014. gada jūlija līdz 2015. gada jūnijam.

BASTUN mērķis ir ietekmēt politiskos lēmumu procesus un sociālo attīstību dalībvalstīs izmantojot starptautiskus projektus un savstarpēju konsultēšanos. ♦

BALTIJAS JŪRAS ARODBIEDRĪBU TĪKLĀ (BASTUN) DARBOJAS 22 DALĪBORGANIZĀCIJAS, KURAS PĀRSTĀV VAIRĀK NEKĀ 11 MILJONUS ARODBIEDRĪBAS BIEDRU.

”

biedrībām noslēgta vienošanās, ka tiem norikotajiem darbiniekiem, kuri ir LCA biedri, tiks sniegtas konsultācijas un aizsardzība darba tiesībās Norvēģijā. Šīs vienošanās ietvaros jau ticis veiksmīgi palīdzēts aptuveni 300 Latvijas darbiniekiem Norvēģijā. ♦

Grozījumi Darba likumā

Saeima 23.oktobrī trešajā galīgajā lasījumā pieņēma apjomīgus grozījumus Darba likumā, kas paredz noteikt jaunus pienākumus, atbildību un tiesības gan darba ņēmējiem, gan darba devējiem. Darba likuma grozījumi stāsies spēkā 2015.gada 1. janvārī.

SANITA BIRKENFELDE

Deputāti neatbalstīja darba devēju un atsevišķu deputātu priekšlikumus par Darba likuma normu pasliktināšanu 68. un 110.pantā. Darba likuma 68.pantā par piemaksas apmēra samazināšanu par virsstundu darbu LBAS pozīcija saskanēja ar FM pozīciju - nesamazināt piemaksas apmēru par virsstundu darbu un darbu svētku dienās. LBAS norādīja, ka piemaksas apmēra samazinājumam būs negatīva ietekme arī uz valsts budžetu. Savukārt Saeimas Ju-

ridiskais birojs norādījis uz priekšlikuma iespējamo neatbilstību Satversmei.

Saskaņā ar LDDK un LBAS 20.09.2013 noslēgtās vienošanās 3.3.4.p. LBAS ir gatava piešķirt lielākas iespējas sociālajiem partneriem koplīgumos lemt par darba samaksas un nodarbinātības noteikumiem. Tāpēc LBAS arī turpmāk ir gatava runāt par kompromisu, kas paredzētu iespēju samazināt likumā noteikto piemaksas par virsstundu darbu apmēru sociālā dialoga ceļā ar ģenerālvienošanās slēgšanu nozarēs.

Savukārt LDDK iesniegtie grozījumi Darba likuma 110.pantā jūtami mazinātu arodbiedrību tiesības aizstāvēt savus biedrus. LBAS norāda, ka 110.pants efektīvi aizsargā darbinieku no nepamatota uzteikuma un nepieciešamības to apstrīdēt tiesā. LBAS uzskata, ka priekšlikums svītrot šo tiesisko mehānismu atsevišķu

izmaiņas attiecībā uz darba līgumos un darba sludinājumos iekļaujamo informāciju, asinsdonoriem piešķiramo atpūtas dienu skaitu, atvaļinājuma naudas izmaksu, darba un atpūtas laika regulējumu, kā arī to darbinieču aizsardzību, kuras baro bērnu ar krūti.

Darba līgumā nedrīkstēs iekļaut noteikumus par svešvalodas prasmī, ja tā nav pamatoti nepieciešama darba pienākumu veikšanai. Līgums tāpat kā līdz šim būs jāslēdz latviešu valodā, bet gadījumā, ja ārvalstnieks valsts valodu nepārvalda pietiekamā līmenī, darba devējam būs pienākums rakstveidā viņu informēt par darba līguma noteikumiem.

Lai mazinātu neregistrēto nodarbinātību un novērstu iespēju krāpties, darba līgumus noformējot ar atpakaļejošu datumu, darba devējam būs jānodrošina noslēgto darba

devējam izsniegt darbiniekam rakstveida rīkojumu, ar kuru darbinieks ir atstādināts no darba.

Darbiniekam, kura aprūpē ir viens vai divi bērni līdz 14 gadu vecumam, tiek paredzētas tiesības uz vismaz vienu apmaksātu papildatvaļinājuma dienu gadā. Paredzēts arī, ka ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu pārceļ vai pagarina darbinieka pārejošās darbnespējas gadījumā.

Attiecībā uz atpūtas dienu pēc asins nodošanas likumā noteikts, ka darbinieks, vienojoties ar darba devēju, to var izmantot citā laikā, bet ne vēlāk kā gadu pēc asins nodošanas. Darba devējam būs pienākums apmaksāt ne vairāk kā piecas šādas dienas kalendārā gada laikā. Darbiniecēm, kuras baro bērnu ar krūti, īpaša aizsardzība tiks ierobežota laikā, proti, līdz bērna divu gadu vecumam. Tādējādi tiks ievērots samērīguma princips starp darba devēja un darbinieka interesēm.

Grozījumi paredz elastīgāku regulējumu atvaļinājuma naudas izmaksai. Pēc darbinieka pieprasījuma to varēs izmaksāt citā laikā, piemēram, kopā ar nākamo algu.

Papildināts arī Darba likuma pants, kas paredz darbiniekam tiesības uz īslaicīgu prombūtni. Savlaicīgi paziņojot darba devējam, īslaicīgā prombūtnē varēs atrasties darbinieks, kura aprūpē ir bērns līdz 18 gadu vecumam, bērna saslimšanas vai nelaimes gadījumā, kā arī, lai piedalītos bērna veselības pārbaudē, ja to nav iespējams veikt ārpus darba laika.

Likumā precizēti ierobežojumi, kas attiecināmi uz no darba samaksas izdarāmiem ieturējumiem. Ja darba devējs veic ieturējumus, lai atlīdzinātu viņam radušos zaudējumus, šie ieturējumi nedrīkstēs pārsniegt 20 procentus no darbiniekam izmaksājāmās mēneša darba samaksas. Jebkurā gadījumā darbiniekam saglabājama darba samaksa minimālās algas apmērā un par katru apgādībā esošu nepilngadīgo bērnu līdzekļi valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā.

23.oktobra Saeimas deputātu balsojums par grozījumiem Darba likumā atrodams: <http://www.arodbiedribas.lv/news/960>

ŠORUDEN LBAS JURISTS KASPARS RĀCENĀJS PIEDALĪJĀS LBAS INFORMĀTĪVĀJĀS DIENĀS REĢIONOS, LAI SKAIDROTU APJOMĪGĀS IZMAIŅAS DARBA LIKUMĀ

FOTO LBAS ARHĪVĀ

• • • • • • • • • •
līgumu uzglabāšana un uzrādīšana kontrolējošām institūcijām.

Tāpat grozījumi paredz iespēju darba devējam nepieļaut darbinieku pie darba, ja veselības stāvokļa dēļ, ko apliecina ārsta atzinums, darbinieks nespēj veikt nolīgto darbu. Šādos gadījumos Darba devējam jāizmaksā darbiniekam šā likuma noteikto atlīdzību par laiku, kurā darbinieks nav pieļauts pie darba.

Maksimālais laiks, uz kuru varēs slēgt darba līgumu uz noteiktu laiku, pagarināts no trim uz pieciem gadiem. Paredzēts arī no 30 uz 60 dienām pagarināt laikposmu, kurā jauna darba līguma noslēgšana ar to pašu darba devēju būs uzskatāma par darba līguma termiņa pagarināšanu. Šādas izmaiņas nepieciešamas, lai mazinātu iespēju negodprātīgi slēgt terminētos darba līgumus gadījumos, kad darba devējam darbinieki ir nepieciešami pastāvīgā darbā.

Likums paredz pienākumu darba

gadījumā, kad nav rasts konstruktīvs dialogs ar arodbiedrību, dēļ ir nesamērīgs un nekonstruktīvs.

LBAS vadība saka paldies visiem darbiniekiem un arodbiedrību biedriem, kas piedalījās LBAS vēstulju akcijā "Rokas nost no Darba likuma!" un palīdzēja aizstāvēt darbiniekiem tik svarīgās pozīcijas 68. un 110.pantā.

Grozījumi Darba likumā paredz

Pateicoties LBAS aktīvai darbībai, deputāti neatbalstīja darba devēju un atsevišķu deputātu priekšlikumus par Darba likuma normu pasliktināšanu 68. un 110.pantā.

PASAŽIERU AUTOPĀRVADĀJUMIEM – BŪT VAI NEBŪT?

Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrība LAKRS sadarbībā ar LBAS 24.novembrī rīkoja diskusiju „Darbinieku intereses sabiedrisko autopārvadājumu sektorā – problēmas un risinājumi”.

Diskusijā piedalījās: Normunds Narvaišs - SIA "Autotransporta direkcija" (ATD); Pēteris Salkazanovs un Ivo Ošenijs - Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija (LPPA); Uldis Kolužs - Latvijas Autoostu un reģionālo pārvadātāju asociācija (LARPA); Žans Butāns - Satiksmes ministrija; Gunārs Baubelis - A/S „Nordeka” pārstāvis, kā arī LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers, arodbiedrības LAKRS priekšsēdētājs Ju-

ris Kalniņš un LAKRS juriskonsults Jānis Pumpiņš. Tāpat diskusijās iesaistījās pieaicinātie arodbiedrības LAKRS biedri – autobusu vadītāji – arodorganizāciju priekšsēdētāji, kuri pauda sašutumu par nozares problēmajautājumiem un vājamajiem partneru centieniem tos atrisināt.

PASAŽIERU AUTOPĀRVADĀJUMU NOZARES PĀRSTĀVJI 24.NOVEMBRA DISKUSIJĀ LBAS VISI KĀ VIENS PIEKRITA ĢENERĀLVIENOŠANĀS NOZARĒ SLĒGŠANAS NEPIECIEŠAMĪBAI. ATTĒLĀ (NO KREISĀS): G. BAUBELIS, I. OŠENIJS, P. SALKAZANOVS, U. KOLUŽS, N. NARVAIŠS

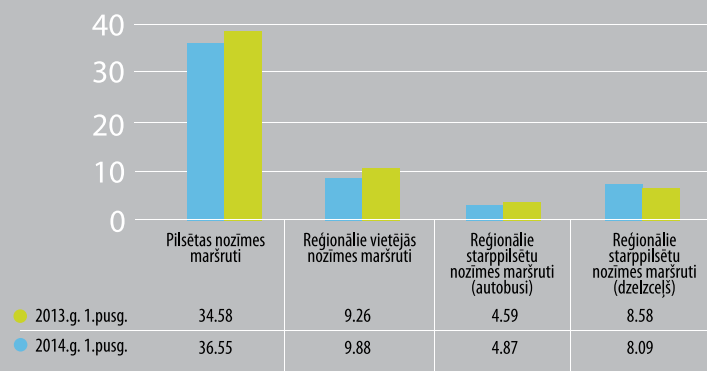
FOTO S. BIRKENFELDE

SAEIMA ŠO PROBLĒMU NEUZSKATA PAR NOZĪMĪGU, LAI GAN NELEGĀLIE PĀRVADĀTĀJI ŠOBRĪD JAU IR PĀRNĒMUŠI LIELĀKO LATVIJAS DAĻU.

Arodbiedrības LAKRS priekšsēdētājs J.Kalniņš un LBAS priekšsēdētājs P.Krīgers uzsvēra nozares nozīmīgumu, nepieciešamību noslēgt nozares ģenerālvienošanos, kā arī iespējamās sekas, ja nozares atstātībā netiks investēti nepieciešamie darbaspēka un finanšu resursi. J.Kalniņš informēja par arodbiedrības LAKRS paveikto un plānoto nozares darbinieku – arodbiedrības biedru darba samaksas un darba

PĀRVADĀTIE PASAŽIERI (BRAUCIENU SKAITS) PA PĀRVADĀJUMA VEIDIEM 2014GAA 1.PUSGADĀ, MILJ

apstākļu uzlabošanā. Viņš klātesošo uzmanību vērta uz šofera profesiju, darba pienākumiem un atbildību. Priekšsēdētājs pauda viedokli, ka šobrīd ir novērojama negodīga attieksme pret darba veicējiem – autobusu vadītājiem. Arodbiedrība ir par garantētu darba algu katram transporta nozares darbiniekam, jo prēmijas var būt un var arī nebūt, tāpat arī piemaksa par virsstundām.

LAKRS juriskonsults J.Pumpiņš akcentēja vēl citus nozares problēmajautājumus - atšķirīgus darba samaksas un darba laika uzskaites noteikumus pasažieru pārvadātāju uzņēmumos; darbaspēka novecošanos; dotāciju neizmaksāšanu vai nesegšanu pilnā apmērā un negodīgu konkurenci ar cenu dempingu.

P. Salkazanovs informēja, ka šogad kopējais apgrozījums nozarē ir ap 200 miljoniem EUR. Nozares finansējumu veido divi faktori: ieņēmumi no pārdotajām biļetēm un valsts maksājums zaudējumu segšanai. Iedzīvotāju skaita izmaiņas nenovēršami ietekmē ieņēmumus no biļetēm. Šobrīd pašizmaksa par 1 km Latvijā ir 1 EUR, bet Somijā - 3 EUR un Norvēģijā 5 EUR. Taču degvielas un rezerves daļu cenas ir vienādas, vienīgā iespēja uzņēmumam izdzīvot ir, variējot ar darba samaksu. Kravu pārvadājumu nozarei vidēji atalgojums ir lielāks, kā pasažieru pārvadātājiem, un drīz vairs nebūs, kas strādā. Darba samaksa nozarē kopumā nav konku-

rētspējīga. Mainīgā darba samaksas daļa katrā uzņēmumā ir atšķirīga, jo katrā uzņēmumā darba samaksas nolikums ir atšķirīgs (algas, piemaksas un prēmijas), un tas saistīts ar katra uzņēmuma darbības rezultātiem.

Ģenerālvienošanas pēc savas būtības spētu atrisināt problēmas ar negodīgu konkurenci. Tāpat viņš atgādināja, ka daudzu darbinieku kredītsaistības „spiež” tos strādāt virsstundas un būt nodarbinātam vairākos darbos vienlaicīgi. Šī ir valsts kopīga problēma, kurai jārod steidzams risinājums, jo šofera darbs ir ar paaugstinātu bīstamību.

Asociācija LPPA pauda viedokli saistībā ar situāciju A/S „Nordeka” un arodbiedrību LABA, ka arodbiedrība LABA tiek izmantota ekonomiskās situācijas risināšanai un tirgus pārdalei, lai izstumtu no tirgus vienu no vadošajiem uzņēmumiem Latvijā.

U. Kolužs informēja, ka pēdējos 2 gadus uzņēmumi saņem tikai ap 75% no nepieciešamajām dotācijām, jo dotācijas pilnā mērā var saņemt pēc 1,5 gada. Fiksētā darba alga šajā situācijā nav palielināma, jo saimnieciskās darbības izmaksas nav segtas pilnā apmērā. No 2008.-2013.g. darba algas ir samazinājušās apmēram uz pusi, un līdz šim brīdim ir palielinātas tikai par 10%, kas stipri atpaliek no vidējām tautsaimniecības tendencēm Latvijā. No 2015.g. plāno palielināt minimālās

algas, bet joprojām nav skaidrs, kā tas notiks autopārvadājumu nozarē. Tūlīt noslēgsies konkursi par zemāko cenu, kas nozīmē to, ka algu palielinājums būs jāveic no uzņēmumu iekšējām rezervēm.

I. Ošenijs akcentēja, ka nelegālo pārvadājumu izskaušana joprojām ir neveiksmīga. Saeima šo problēmu neuzskata par nozīmīgu, lai gan nelegālie pārvadātāji šobrīd jau ir pārņēmuši lielāko Latvijas daļu. Nesaprotamu iemeslu dēļ valsts augstākais likumdevējs īsti neizprot šo situāciju un negrib pieņemt attiecīgos normatīvos aktus. LPPA kopā ar ATD ir iesaistījusies MK noteikumu Nr. 341 uzlabošanā. Tie paredz kārtību, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus, un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu. Labojumu būtība ir tāda, ka pašizmaksas varēs atšķirties, bet turpmāk uzņēmumiem būs iespēja paskaidrot un pierādīt, ka tas ir objektīvu iemeslu dēļ, jo līdz šim šāda iespēja nepastāvēja. Šobrīd pašizmaksas ir zemākas, jo kopš 2009.g. vajadzēja iekļauties valsts piešķirtajā finansējumā, un uzņēmumi nevarēja atļauties uzlabot/palielināt fiziskos resursus – nedz darbinieku skaitu, nedz arī darba samaksu. Jaunie noteikumi šo problēmu novērš.

A/S „Nordeka” pārstāvis G. Baubelis izklāstīja situāciju uzņēmumā ar virsstundām un piemaksām. Pauda savu viedokli par kvalitātes sistēmas uzlabošanas nepieciešamību, kā arī akcentēja šoferu profesijas pienākumus un atbildību. Viņš nenoliedza faktu par ģenerālvienošanās nepieciešamību, kā arī atbalstīja algu palielināšanu, bet tam vajadzīgi līdzekļi, kuru uzņēmumam šobrīd neesot.

N. Narvaišs uzsvēra, ka no 2014.g. gan vietējo, gan starppilsētu pārvadājumu kontrole un uzraudzība ir nonākusi ATD pārziņā. Ir izveidota Sabiedriskā transporta padome. Statistika parāda, ka pasažieru skaits kritas, kas skaidrojams ar kopējo Latvijas iedzīvotāju skaita samazināšanos. Taču šogad uzņēmumi personālam tērē vairāk nekā 2013.gadā. Šobrīd nav statistikas par katra reģiona stāvokli un situāciju atsevišķi. Maz ir tādu pozīciju vai faktoru, kurus darba devējs pats

var uzlabot. Runājot par izmaksu sadalījumu, viņš minēja, ka vietējas nozīmes pārvadājumiem un starppilsētu pārvadājumiem izmaksas ir atšķirīgas.

ATD veido vienotu tarifu sistēmu valstī. Šobrīd pastāv 25 dažādi tarifi, minimālā maksa par 1 brauciena km ir, sākot no 20 centiem.

ATD plāno izveidot vienotu maršrutu tīklu, vēlreiz pārskatot maršrutu dublēšanos, - 4 līmeņu transportu: reģionālais dzelzceļa un autobusu transports; pilsētu transports; skolēnu autobusi un transports pēc pieprasījuma. Pēc N. Narvaiša teiktā: nelegālie pārvadātāji valstij rada vismaz 5 miljonus EUR zaudējumu.

ARODBIEDRĪBAS LAKRS IETEIKUMI UN IESPĒJAMIE RISINĀJUMI:

- noslēgt nozares ģenerālvienošanās;
- izstrādāt kritērijus uzņēmumiem, piedaloties publiskajos iepirkumos – ietvert minimālo stundas tarifa likmi kā vienu no kritērijiem;
- izskaust negodīgu konkurenci;
- noteikt prioritātes pasažieru pārvadājumos;
- noteikt ilgtermiņa līgumu esamību pasažieru pārvadājumos - kā garantu pakalpojuma kvalitatīvai nodrošināšanai;
- nodrošināt autobusa vadītāja kategorijas iegūšanu par valsts līdzekļiem vai daļēji dotētiem līdzekļiem, lai nozarei piesaistītu gados jaunus cilvēkus;
- piešķirt papildus garantiju jauniešiem, sākot strādāt pasažieru pārvadājumu sektorā.

Arodbiedrība LAKRS pēc šīs diskusijas organizēs turpmākās sarunas par ģenerālvienošanās nozarē noslēgšanu, kuras nepieciešamībai piekrita visi diskusijas dalībnieki. Arī Satiksmes ministrija ir gatava iesaistīties sarunās. Ģenerālvienošanās varētu noteikt minimālos standartus visiem pasažieru autopārvadātājiem, kuri vēlāk kopīgi un vienoti varētu izvirzīt savas prasības valdībai.

Sociālo partneru cieša sadarbība, kā arī MK noteikumu u.c. normatīvo aktu uzlabošana sniegs nozarei nepieciešamos risinājumus un atbildes uz problēmjautājumiem. ♦

Parakstīts jauns LBAS sadarbības līgums ar LO-Sweden

27.novembrī Stokholmā LBAS parakstīja jaunu sadarbības līgumu ar Zviedrijas arodbiedrību konfederāciju LO-Sweden.

ARIADNA ĀBELTĪNA, LBAS ĀRĒJO SAKARU KOORDINĒTĀJA

LBAS priekšsēdētājs P. Krīgers un LO-Sweden prezidents K.P. Torvaldsons svinīgi parakstīja jaunu, beztermiņa sadarbības līgumu, kas ietver arī dažādus jaunus sadarbības veidus: piemēram, darba tirgus analīze; sadarbības veicināšana starp abu arodbiedrību jauniešu struktūrām; jauniešu nodarbinātības veicināšana; arodbiedrību kapacitātes stiprināšana; arodbiedrību biedru skaita palielināšana; sadarbība izglītības jomā; sociālā dialoga stiprināšana, iekļaujot arī sektorālo dialogu; sadarbības stiprināšana ar abu valstu darba devēju organizācijām, lai labāk aizsargātu strādājošos. Līgumā uzsvēta arī darbaspēka mobilitāte, darbinieku norīkošana, darba tiesību aizsardzība un veselības un drošības standartu uzlabošana un dzimumu līdztiesības nostiprināšana, arī jaunu kontaktu dibināšana ar Zviedrijas arodbiedrībām, kas īpaši nodrēš turpmākai LBAS dalīborganizāciju sadarbībai ar nozaru arodbiedrībām Zviedrijā.

2006.gadā pēc LAVAL gadījuma tika jau parakstīts īpašs LBAS un LO-Sweden sadarbības līgums, kas vairāk attiecās uz informācijas apmaiņu un konsultēšanos ar arodbiedrībām, lai cīnītos pret sociālo dempingu. Abas arodbiedrību konfederācijas pēc laika vienojās, ka šis līgums ir samērā virspusējs, un sadarbība ir nepieciešama daudz ciešāka, tāpēc tika izlemts šo līgumu pārskatīt, uzlabot un no jauna parakstīt. Zviedri pauda viedokli, ka mūsu

LBAS DELEGĀCIJA "MALL OF SCANDINAVIAN" JAUNCELTNĒ KOPĀ AR ARODBIEDRĪBAS BYGGNADS UN DARBA DEVĒJA PEAB PĀRSTĀVJIEM

FOTO NO LBAS ARHĪVA

sadarbība Baltijas jūras reģionā ir ļoti svarīga, lai mēs viens otru atbalstītu, un LO-Sweden labprāt LBAS palīdzēs dažādās jomās. Savukārt Latvija var ļoti daudz mācīties no zviedru sakārtotās sistēmas. Klāt bija arī vairāki zviedru mediji, kam LBAS priekšsēdētājs P. Krīgers sniedza intervijas.

LBAS delegācija vizītes laikā tikās ar LO-Sweden starptautiskā departamenta pārstāvjiem, kas informēja par savu plašo darbību visas pasaules mērogā. Pašlaik notiek īpašas grupas veidošana sadarbības attīstīšanai ar Ķīnas arodbiedrībām.

LBAS delegācija viesojās Zviedrijas tirdzniecības darbinieku arodbiedrībā „Handels”. Tās pārstāvji informēja, ka 70% no nozarē strādājošajiem ir arodbiedrības biedri. „Handels” veic pētījumus un aptaujas darbinieku vidū, lai ieviestu viņiem nepieciešamos pakalpojumus. Sarunās tika apspriesta RIMI veikalu darbība Baltijas valstīs, par ko informēja Latvijas Tirdzniecības darbinieku (LTDA) priekšsēdētāja Maira Muceniece.

LBAS delegācija viesojās arī patlaban lielākajā jaunceltņē Zviedrijā – topošajā tirdzniecības centrā netālu no Stokholmas. To uzrauga arī Celniecības nozares arodbiedrība BYGGNADS, kas ir klāt arī visās sarunās ar apakšuzņēmējiem. Ar tās speciālistiem atsevišķās sarunās tikās Latvijas Celnieku arodbiedrības pārstāvis Mārtiņš Dunsks.

LBAS delegācija viesojās arī auto rūpnīcā Scania, kur tikās ar arodbiedrības „IF Metall” pārstāvjiem. ♦

Latvijas prezidentūra ES Padomē

No 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 30.jūnijam norisināsies Latvijas prezidentūra Eiropas Savienības (ES) Padomē.

Katra ES dalībvalsts rotācijas kārtībā uz sešiem mēnešiem kļūst par prezidējošo valsti un vada ES Padomes darba norisi. Prezidentūra ir iespēja katrai ES dalībvalstij ietekmēt ES dienaskārtību un vadīt tās darbu. Iestājoties ES, Latvija iesaistījusies ES lēmumu pieņemšanas procesā - uzņemoties prezidējošās valsts funkcijas, Latvija apliecinās savu atbildību un gatavību visaugstākajā līmenī iesaistīties ES pārvaldībā.

Lai padarītu Latvijas prezidentū-

ras darba programmu saskaņotāku un mērķtiecīgāku, ir izvērtētas Latvijas prezidentūras vērtības. Prezidentūras vērtības jeb tā saucamie „3I” ir iesaistīšanās, izaugsme, ilgtspēja.

Ministru kabinets ir apstiprinājis trīs Latvijas prezidentūras prioritāros virzienus:

- konkurētspējīgāka ES kā pamats izaugsmei, cilvēka dzīves kvalitātes uzlabošanai un ieguldījums nākotnes attīstībā;
- informācijas sabiedrības stiprināšana un tās piedāvāto iespēju izmantošana ES nākotnes attīstībai;
- ES lomas stiprināšana globālā mērogā, labklājības un drošības telpas veidošana ES kaimiņu reģionos.

LBAS IESAISTE LATVIJAS PREZIDENTŪRĀ

LBAS eksperti Latvijas prezidentūras laikā iesaistīsies dažādu normatīvo aktu, stratēģiju un vadlīniju izstrādē, piedaloties darba grupās un sniedzot atzinumus.

Ar ESF līdzfinansētā projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savie-

nības administratīvās kapacitātes stiprināšana” atbalstu 2015.gadā tiks organizēti vairāki pasākumi.

- 26.-27.februārī, Rīgā, Latviešu Biedrības namā, notiks starptautiska arodbiedrību konference „Arodbiedrību loma ilgtspējīgas izaugsmes un darbavietu izveidē”, ar mērķi veicināt padziļinātu izpratni par arodbiedrību lomu ilgtspējīgas izaugsmes sekmēšanā. Diskutējot par kvalitatīva darba nodrošināšanu, jauniešu iesaisti darba tirgū un darbaspēka migrāciju, tiks piedāvāti risinājumi arodbiedrību lomas kapacitātes stiprināšanai nacionālajā un ES līmenī.
- 31.martā, Rīgā, Radisson Blu Hotel Latvija, notiks sociālo partneru forums “Sociālā dialoga loma ekonomiskās izaugsmes un kvalitatīvu darbavietu nodrošināšanā”. Forumā galvenais mērķis ir pieredzes apmaiņa starp ES valstīm un sociālo partneru organizācijām, sekmējot labo praksi. Forumā tiks diskutēts par:

- sociālā dialoga lomu ekonomikā, izaugsme un konkurētspēja;
- sociālā dialoga problēmām ES dalībvalstīs;
- kopīgu sadarbības projektu iniciāšanu nozaru līmenī un citām būtiskām tēmām.

Foruma noslēgumā plānots gatavot sociālo partneru rekomendācijas divpusējā un trīspusējā sociālā dialoga attīstībai Latvijā un Eiropas Savienībā.

Pasākumu organizē LBAS sadarbībā ar LDDK.

- 4.-6.jūnijā, Rīgā, norisināsies starptautiskais arodbiedrību jauniešu forums „Baltijas arodbiedrību jauniešu līdzdalības stiprināšana lēmumu pieņemšanā Eiropas un nacionālā līmenī”. Forumā mērķis ir Baltijas arodbiedrību jauniešu izglītošana par ES institūciju darbību, lēmumu pieņemšanas procesu, ES2020 prioritātēm, jauniešu garantijas iniciatīvām, kā arī arodbiedrību jauniešu kapacitātes stiprināšanu, sekmējot jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā Eiropas un nacionālā līmenī. ♦

"ZINI! Ne MINI!" Karjeras diena A/S "Latvijas Finieris"

LBAS konkursa „ZINI! Ne MINI!” uzvarētāji - Rīgas 47. vidusskolas komanda „Dumsīgie eži” balvā saņēma iespēju viesoties vienā no Latvijas vadošajiem ražošanas uzņēmumiem AS „Latvijas Finieris”.

Gan skolotāja, gan skolēni bija patīkami pārsteigti par to, kā uzņēmums rūpējas par darbiniekiem gan darba drošības jomā, gan darba tiesiskajās attiecībās. Ļoti daudz tiek strādāts, lai darbinieki justos motivēti, to parāda arī uzņēmuma koplīgums. Karjeras dienas ietvaros skolēniem bija iespēja apmeklēt rūpnīcu „Lignum”, kur varēja redzēt, kā top

saplāksnis. Skolēni atzina, ka viņu Karjeras diena bija ļoti interesanta, un viņi jutās īpaši un gaidīti.

No 6. līdz 9.oktobrim LBAS sadarbībā ar Rīgas vispārīgizglītojošo skolu karjeras konsultantu apvienību organizēja Rīgas vidusskolu 11. un 12. klašu audzēkņu konkursu „ZINI! Ne MINI!”. Konkursā piedalījās 33 komandas no 26 Rīgas skolām. LBAS eksperti īpaši uzteica Franču liceja audzēkņu labās zināšanas, - viņi ieguva 2.vietu tikai ar 1 punkta atšķirību no 1.vietas. ♦

IEVAS FREIBORNES

TEKSTS UN FOTO

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izdots Eiropas Sociālā fonda projekta "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana" (1DP/1.5.2.2.1/08/PIA/SIF/001/01) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību un 15% Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.